

Partidistriktsmotion Arbetsmarknadspolitik för ökad jämlikhet

Arbete ger människor tillhörighet, gemenskap och utveckling samtidigt som den egna försörjningen ger självständighet, trygghet och frihet att forma sitt liv och sin framtid. Arbetslöshet är ett slöseri med mänskliga resurser och hindrar samhällets utveckling. Full sysselsättning stärker löntagarna som kollektiv och stärker arbetarnas maktställning på arbetsmarknaden. Med full sysselsättning kan vi gemensamt finansiera den välfärd som skapar den trygghet som är en förutsättning för alla människors frihet. Därför är full sysselsättning en viktig grund för socialdemokratins idé om det goda samhället.

Idag är arbetstiden många gånger dåligt fördelad över arbetslivet. Många som är nyutträdna på arbetsmarknaden arbetar mindre än de vill göra, andra tvingas bort från arbetslivet i förtid. Samtidigt upplever många heltidsarbetande att det är svårt att få tiden att räcka till för familj, rekreation och annat som är viktigt. Lönernas andel av BNP har succesivt sjunkit de senaste decennierna medan bolagens vinstuttag har ökat och det är uppenbart att arbetsmarknadens parter inte har lyckats fördelaproduktionsökningarna rättvist. I takt med att samhällets samlade resurser ökar och produktivitetens utveckling i näringslivet växer anser vi att frågan om kortare arbetstid ska aktualiseras och arbetarrörelsen ska ta ett samlat grepp om frågan. Det är inte självklart att ökat välstånd ska tas ut helt och hållet som lön.

En aktiv statlig arbetsmarknadspolitik

Vi vill att alla som kan arbeta få möjlighet att göra det, det är grunden för att skapa ett jämlikt samhälle och bryta segregationen. Samhället ska sträva efter att alla ska ha en egen försörjning. Dagens arbetsmarknad är kunskapsintensiv och ställer höga krav på utbildningsnivån hos de arbetsökande. Tröskeln för att få ett arbete som utbildad är hög. Därför är det viktigt bedriva en aktiv arbetsmarknadspolitik som möjliggör för fler att arbeta. I grunden ligger tryggheten i individens anställningsbarhet. Ju mer etablerad man är på arbetsmarknaden, desto mer benägen är man att byta jobb, uttrycka kritik och organisera sig. För den enskilda arbetstagaren är möjligheterna till omställning, kompetensutveckling och omskolning viktiga förmöjligheterna att styra sitt yrkesliv. Det påverkar även förutsättningarna till trygga villkor.

Långtidsarbetslösa, de med nedsatt arbetsförmåga och nyanlända har svårare att komma in på arbetsmarknaden utan stöd eller insatser från Arbetsförmedlingen. Kvinnor utgör hälften av de arbetslösa, men utgör endast en femtedel av alla arbetsökande som deltar i arbetsmarknadsutbildning. Det beror bland annat på att utbildningarna riktas mot mansdominerade yrken och att Arbetsförmedlingen har lagt ned vårdutbildningar. Därtill lades nära hälften av alla Arbetsförmedlingens kontor ned i samband med att M och KD-budgeten gick igenom riksdagen 2018. För att bryta arbetslösheten och stärka jämställdheten ska arbetsmarknadsutbildningarna breddas och Arbetsförmedlingens lokala närvaro utökas.

Flera kommuner har som policy att inte tillsvidareanställa utbildad personal. Som ett led i att stärka kompetensförsörjningen och ta vara på tidsbegränsat anställda som långsiktiga resurser i välfärden har bland andra Kommunal och SKR tecknat ett gemensamt omställningsavtal som syftar till att anställda som saknar rätt kompetens ska ha rätt till kompetensutveckling efter en viss tid i arbetet. Omställningsavtal är en del av kollektivavtalen och förekommer inom många branscher. Men det finns de som inte täcks av avtalen – de som är helt arbetslösa, med svag eller ingen etablering på arbetsmarknaden. Här behövs en förstärkt arbetsmarknads- och utbildningspolitik. Ingen kommun eller arbetsgivare kan ersätta den roll som staten har när det gäller helhetsperspektiv på sysselsättningen. Den aktiva arbetsmarknadspolitikerna är en del av den svenska modellen och det socialdemokratiska välfärdsbygget.

Kompetensutveckling för att möta framtiden

Goda möjligheter till kompetensutveckling är avgörande för samhällets förmåga att möta digitalisering, globalisering och klimatomställning utan att dessa leder till ökade klyftor och ojämlikhet. Kompetensutveckling är viktigt för att ha fast förankring på arbetsmarknaden och för att kunna utvecklas på sina arbetsplatser. Idag är det alltför få arbetsgivare som investerar i personalens kompetensutveckling samtidigt som den är ojämnt fördelad. Män, tjänstemän, heltidsanställda och tillsvidareanställda får i högre utsträckning kompetensutveckling av arbetsgivaren. Förutsättningarna att få kompetensutveckling är särskilt dåliga på arbetsplatser med låg grundbemanning och hög andel otrygga anställningar. Förstärkt rätt till kompetensutveckling är därför en fråga om ökad jämlikhet och jämställdhet. Därför behöver vi arbeta fram en strategi med reformer för arbetstagares rätt till kompetensutveckling. Det rör såväl kompetensutveckling på arbetsplatsen, ett offentligt utbildningssystem som är bättre anpassat för studier mitt i arbetslivet och utvecklat stöd från parternas omställningsorganisationer.

På arbetsplatsen måste arbetstagare ges möjlighet att utveckla sin kompetens i takt med verksamhetsbehov. Både genom ett systematiskt informellt lärande på arbetsplatsen och genom regelbunden formellkompetensutveckling i form av till exempel kurser och utbildningar. Behoven avgörs lokalt, men för att möta upp dem behövs gemensamma strategier och systemlösningar.

Det offentliga utbildningssystemet är idag ofta otillgängliga för förvärvsarbetare på grund av svårigheter att ta sig till studieorten eller att försörja sig under utbildningstiden. Det saknas en funktion med objektiv och bransch övergripande kvalificerad yrkesvägledning för personer mitt i yrkeslivet. För att öka möjligheten för yrkesaktiva att utveckla sin kompetens behöver utbildningssystemet anpassas, både gällande utbud och tillträde. Flexibiliteten när det gäller studieort och studietakt måste också öka för att människor ska kunna vidareutbilda sig parallellt med arbetet. De ekonomiska förutsättningarna för att på deltid eller heltid vara ledig från sitt jobb för att bygga på sin kompetens måste förbättras. Därför bör en utredning göras för att se hur fler kan ges möjlighet att kompetensutveckla sig. Utredningen bör även undersöka om en ersättning i nivå med inkomstbortfallsprincipen i arbetslöshetsförsäkringen ska ges till de som utbildar sig till bristyrken. Arbetstagare bör också få känna sig trygga när de prövar ett nytt jobb på samma sätt som de kan känna sig trygga när de studerar. Så kan vi öka rörligheten på arbetsmarknaden utan att minska tryggheten. Därför bör alla som arbetar ha rätt till tjänstledighet för att testa ett nytt jobb.

Ett hållbart arbetsliv genom bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor

Arbetsmarknaden i Sverige är könsuppdelad. I tjugosex av de trettio största yrkena råder en ojämnkönsfördelning. Vård, skola och omsorg är branscher där kvinnor är i majoritet. Den könsuppdelade arbetsmarknaden gör att kvinnor och män utsätts för olika risker. Kvinnor blir oftare sjuka av sitt arbete, medan män råkar ut för fler olyckor på arbetsplatsen. Fler kvinnor än män tvingas också lämna sina jobb i förtid på grund av hälsoskäl. Det får allvarliga konsekvenser för kvinnors ekonomi på både kort och långsikt. En bra arbetsmiljö är en förutsättning för att fler människor ska få möjlighet att kunna arbeta längre och utan risker för ohälsa.

Få arbetsplatser är idag förskonade från stress och hög arbetsbelastning. Psykisk ohälsa är idag den snabbast växande orsaken bakom långtidssjukskrivningar och ofta handlar det om stressrelaterade symptom. Effektiviseringar och hårdnande konkurrens har ett högt pris. Ett pris som anställda ofta får betala och som kan bli kostsamt, inte bara för dem som drabbas. En utarbetad medarbetare som tvingas till en långvarigsjukskriven blir en stor kostnad för arbetsgivaren. Stress beror uteslutande på brister i organisationen eller de sociala faktorerna på arbetsplatsen. Det är därmed av största vikt att det systematiska hälso- och arbetsmiljöarbetet är organiserat så att det hela tiden förbättrar arbetsmiljön. Alla arbetsgivare har en skyldighet att förebygga risker för arbetsrelaterad stress hos personalen på samma sätt som med andra risker för ohälsa och olycksfall på

arbetsplatsen. Arbetsorganisation, arbetsförhållanden och arbetstid ska så långt som möjligt anpassas till medarbetarens förutsättningar och bidra till bästa möjliga hälsa och välbefinnande.

Socialdemokraterna ska verka för att förbättra arbetsvillkoren och sänka ohälsotalet och sjukskrivningarna i landet. Stress och psykisk ohälsa är en stor samhällsekonomisk fråga och en fråga om jämställd hälsa. Förändring nås bäst genom utbildning, handlingsplaner och sanktioner för arbetsgivare som inte sköter sig. Samt genom att vården ges fler resurser för att upptäcka och behandla stressrelaterade fall.

För att skapa en god arbetsmiljö behöver även arbetstidslagen ändras. År 2011, under de borgerliga regeringsåren, ändrades lagstiftningen och arbetsgivarna gavs ett alltför stort utrymme att ta ut övertid än vad som anges som allmän övertid. Innan förändringarna var arbetsgivarna tvungna att teckna kollektivavtal om ett högre uttag av övertid Efter regelförändringen har övertiden skjutit i höjden i de offentliga verksamheterna. I stället för att anställa människor tvingas de som finns på arbetsplatserna att arbeta till bristningsgräns. Medarbetare har ofta svårt att säga nej till att arbeta övertid, både av lojalitet motarbetskamrater och patienter men framför allt att man behöver pengar. Då är det lätt att den egna hälsan glöms bort eller att man ska driva på att man ska bli flera på arbetsplatsen. Därför är det viktigt att Socialdemokraterna arbetar för förändring i regelverket och ser till att arbetsgivare som vill ta ut mer än 200timmar per år ska teckna kollektivavtal med de fackliga organisationerna.

Ett demokratiskt arbetsliv förutsätter trygga arbetstagare och att lagar och regler efterlevs. Det senaste decenniet har ansvariga myndigheters tillsynskapacitet kraftigt försvagats. Detta gäller inte minst Arbetsmiljöverket. Ökad myndighetskontroll skulle motverka brott i arbetslivet och minska den osunda konkurrensen på arbetsmarknaden. Anslagen till Arbetsmiljöverket ska höjas för att arbetsmiljöarbetet ska stärkas. Socialdemokraterna ska också driva att ett arbetslivsinstitut inrättas för att bedriva forskning inom arbetsorganisation och hälsoeffekter.

Trygga arbetsvillkor även för de som arbetar i någons hem

För arbetare vars arbetsplats är någon annans hem gäller inte normal arbetsrätt. På de jobben hamnar den anställdes rätt i kollision med den enskildes rätt. Det handlar främst om avsteg från rätten till en säkerarbetsmiljö och en rimlig arbetstid. Historiskt har det främst gällt de som städar eller passar barn och gamla i borgerliga hem. Idag kallas tjänsterna hushållsnära och utförs ofta med RUT-bidrag. Sedan LSS-reformen 1994 har en annan grupp vuxit fram, personliga assistenter som domineras av kvinnor och unga personer. För de här två grupperna är det inte lagen om anställningsskydd, arbetstidslagen eller arbetsmiljölagen som ligger till grund för deras arbetsvillkor. För dem gäller istället Lagen om husligt arbete som innehåller en rad tveksamheter jämfört med villkoren på resten av arbetsmarknaden. Flera avsteg från arbetstidslagen görs, till exempel kan ordinarie övertid uppgå till 300 timmar per år istället för 200 timmar. Vid uppsägning gäller inte saklig grund utan arbetsgivaren kan avsluta anställningen enligt eget tycke. En de har haft så kort uppsägningstid som med endast 14 dagar.

Regeringen tillsatt 2018 en utredning med syfte att göra en översyn av yrket personlig assistent. Utredningen *Översyn av yrket personlig assistent (SOU 2020:01)* är klar och har identifierat ett antal områden som behövs för att säkerställa goda arbetsförhållanden för personliga assistenter och samtidigt tryggaassistansanvändarnas självbestämmande. Det handlar om att ge tryggare anställningsvillkor, utvecklaarbetsmiljöarbetet och minska osäkerheten om arbetsuppgifter. Socialdemokraterna bör verka för att förslagen i utredningen genomförs.

2018 ratificerade Sverige Internationella arbetsorganisationens, ILO, konvention om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare. Något som alliansregeringen innan sa nej till. Men samtidigt gjordes bara en mindre förändring i lagen om hushållsnära tjänster. Numera har de som arbetar enligt lagen rätt tillanställningsavtal. Däremot ligger avstegen från arbetstidslagen kvar liksom att

saklig grund-begreppet saknas och de har heller inget skydd mot låga löner. Det är ovärdigt att de som jobbar i andras hem ska ha det sämre än andra på arbetsmarknaden. Det är dags att avskaffa undantagen en gång för alla.

Arbetslivsforskning för bättre arbetsliv

Visionen om det goda arbetet behöver återupprättas. Vi ser hur en del har ”gränslösa” arbeten men ändå hårt styrda av resultatkrav och en del tvingas till gig-jobb. Alltför vittnar om stress, osäkerhet och utslagning. Samtidigt som skärpta krav och sämre ersättningar i a-kassa och sjukförsäkring försvagar de anställdas individuella och kollektiva styrka.

Här har politiken och fackliga organisationer en viktig roll, liksom forsknings- och utvecklingsprojekt om arbetsorganisation och arbetsmiljö. Dagens forskning är i hög grad inriktad på individ och på ledarskap. Medan handelshögskolor, industriell ekonomi och den så kallade industriforskningen har stärkts har arbetslivsforskningen kraftigt dragits ner sedan stängningen av Arbetslivsinstitutet och nedläggningen av Rådet för arbetslivsforskning. Med fokus på effekter på individnivå blir forskningen reaktiv och inte förebyggande, som till exempel arbetsmiljölagen förutsätter. För mångfald och balans behövs nya organ för finansiering samt bedrivande av flervetenskaplig arbetslivsforskning. Ett statligt forskningsråd som finansierar undersökningar och utveckling av arbetsliv, organisationer och företag utifrån perspektivet olycksminimering på arbetsplatser, goda arbeten, kvalifikationer, inflytande, facklig organisering, makt och demokrati behövs. Det är nödvändigt för att komplettera de idag dominerande ämnena företagsekonomi och industriell ekonomi och få till stånd en större mångfald i kunskapssökandet om arbete och organisation.

Stärk arbetsrätten

Till följd av Januariavtalet tillsatte regeringen en utredning för att reformera Lagen om anställningsskydd. Uppdraget var bland annat att arbetsrätten skulle ”moderniseras och anpassas efter dagens arbetsmarknad samtidigt som en grundläggande balans mellan arbetsmarknadens parter upprätthålls”. Tyvärr mötte förslagen i utredningen *En moderniserad arbetsrätt* inte uppdraget. Istället föreslog utredningen att balansens skulle tippas åt arbetsgivarnas fördel. LO förkastade förslagen med all rätta.

Las-överenskommelsen som Svenskt Näringsliv, PTK och två LO-förbund står bakom har lett till att regeringen har tillsatt tre nya utredningar. Utredningarna ska komma med lagförslag kring; anställningsskydd och tillhörande a-kassefrågor, en ny offentlig omställningsorganisation som ska erbjuda och finansierar grundläggande omställnings- och kompetensstöd samt ett nytt och parallellt offentligt studiestöd. Det är viktigt att utredningarna bidrar till att stärka arbetsrätten och säkra tryggheten för arbetstagarna.

Hyvlingar, timanställningar och SMS-anställningar är exempel som visar att förbättringar - inte försämringar, behövs inom arbetsrätten. Tillsvidareanställning på heltid ska vara norm på hela arbetsmarknaden. Problemen med allmän visstid måste lösas. Det ska finnas objektiva skäl för tidsbegränsade anställningar. Ytterligare områden som behöver regleras och förbättras är vid tvister om felaktig uppsägning. Många månader hinner passera innan en tvist om anställning har varit upp i lokal och central förhandling och ibland ända upp till arbetsdomstolen. För den som har blivit felaktigt uppsagd och inte har fått ett nytt arbete under tiden som tvisten pågår är det lång tid som den förväntas leva utan sin lön. Därför föreslår vi att mer ska göras. Vi vill att lön ska utbetalas under tvist och Arbetsdomstolen ska förstärkas för att handläggningstider ska kortas.

Forskning visar att arbete inom gig-ekonomin är sammankopplat med flera risker för den. Inom gig ekonomin som växer vet vi att människor kan utnyttjas genom krav på att starta enskild firma för att kringgå lagar och kollektivavtal som hade funnits om företagen istället anställt. Denna bransch bör synas och bättre regelverk måste utformas. På arbetsmarknaden måste det finnas hårda

kontroller och sanktioner för företag som inte sköter sig. Att utnyttja människor ska aldrig löna sig. Under Fredrik Reinfeldts Alliansregering togs kravet om minst två uppdragsgivare bort för att en egenföretagare skulle tilldelas F-skattsedel. Att återställa denna lagstiftning till att återigen kräva minst två uppdragsgivare löser inte alla problem men försvårar för arbetsgivare att nyttja egenföretagare kryphålet.

Dags för ordning och reda – reglera arbetskraftsinvandringen

För oss socialdemokrater är det självklart att alla som jobbar i Sverige ska ha ett tryggt jobb med god arbetsmiljö där man inte blir utnyttjad eller utsliten. Den som kommer till Sverige från tredje land för att arbeta ska självklart kunna lita på att lönen i anställningsavtalet gäller. Inget företag ska bli utkonkurrerat av att andra har dåliga villkor för sina anställda. Det ska vara ordning och reda på den svenska arbetsmarknaden. Alla som jobbar i Sverige ska ha goda villkor och en lön som de kan leva på. I de fall arbetstagarerna inte får den lön eller de villkor som angetts i anställningserbjudandet, och som ligger till grund för arbetstillstånd i Sverige, ska arbetsgivaren hållas ansvarig för detta. Sverige bör inspireras av England som har infört höga böter på företag om man hittar personer som arbetar utan tillstånd. Det är arbetsgivarens ansvar att alla som arbetar på en arbetsplats har rätt papper och rätt tillstånd.

Under våren 2020 blev det tydligt att dagens regelverk inte funkar. Trots att många var i behov av arbete samtidigt som sommarsäsongbaserade branschen inom jordbruk och bärplockning skrek efter folk skedde ingen matchning. I arbetet med att få fram ett nytt regelverk för arbetskraftsinvandring bör man även utreda hur arbetssökandena som bor i Sverige ska matchas bättre till de arbetstillfällena som finns inom bland annat jordbruk, skogsbruk, bärplockning, trädgårdsodling och miljövard. Vi måste verka för en sund arbetsmarknad, sätta stopp för oseriösa företag och för att löner dumpas. Samt för att arbetslösheten drivs upp. Arbetskraft från utanför EU ska tillåtas i de yrken där det finns en objektiv bedömning från parterna att det råder brister på arbetskraft.

Jämställt arbetsliv – lika lön för lika arbete

Socialdemokraterna är ett feministiskt parti. Principen om lika lön för lika arbete har länge varit en grundsten inom vårt parti och för arbetarrörelsen. Trots detta ser vi idag att personer fortfarande behandlas olika på arbetsmarknaden på grund av kön och att löneskillnader mellan kön fortfarande existerar. Flera fackförbund vittnar om att arbetet är svårt. Vi vet vart vi vill, men det finns mycket kvar att göra om vi ska nå målet om att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och rättigheter på alla livets områden. Industrimärket har skapat reallöneökningar över tid och bidragit till bättre levnadsstandard för svenskarbetarklass. Det är dock inte ett helt oproblematiskt riktmärke för lönebildningen då det bidrar till att upprätthålla löneskillnader mellan yrkesgrupper. De grupper som framförallt hålls tillbaka är kvinnodominerade låglönegrupper som skulle behöva större procentuella lönellyft än andra grupper för att öka jämställdheten. Politiken ska inte sätta löner men Medlingsinstitutet bör ges ett nytt mål som möjliggör att de lägger medlingsförslag som spräcker industrimärket om det ökar jämställdheten.

I arbetet för att stärka den ekonomiska jämställdheten är det viktigt att ta till vara på kunskaper och erfarenheter från andra länder. Island har under många år pekats ut som ett av världens mest jämställda land. Under 2017 röstade Islands Allting igenom ett lagförslag som förpliktigar företag med fler än 25 anställda att årligen införskaffa ett statligt certifikat för jämställd lön. Om de inte gör detta kan de bli skyldiga att betala böter. Världens första certifieringskrav för jämställda löner trädde i kraft i början av år 2018. Nu är det dags för Sverige att införa certifieringskrav för jämställda löner.

Arbetsgivare med minst 10 anställda är skyldiga att varje år analysera löneskillnader och eventuella samband med kön. De kan bli förpliktade att lämna DO (Diskrimineringsombudsmannen) uppgifter

om detta och de kan behöva betala viten om de inte gör det. Men skyldigheten att dela informationen med DO – och därmed DO:s möjlighet att granska om analyserna gjorts och huruvida arbetsgivarens lönesättningar är jämställda – aktualiseras först om DO riktar en begäran om sådana uppgifter till den berörda arbetsgivaren. Men DO har begränsade resurser och flera andra angelägna områden utöver jämställda löner att bevaka. En tillsynsordning som är beroende av huruvida myndigheten själv väljer att granska en viss arbetsgivare är otillräcklig för att påverka de systematiska löneskillnader som fortfarande präglar arbetsmarknaden. Därför måste DO ges förutsättningar att öka tillsynen av lönesättningarna.

Sommarjobb – en första kontakt med arbetslivet

Sommarjobb ger unga möjligheten att få en egen lön, arbetslivserfarenhet, nya kunskaper och kontakter. Vilket i sin tur förbättrar utsikterna för ungdomars framtida etablering på arbetsmarknaden. Sommarjobbkän även bidra till minskad kriminalitet bland unga. Flera studier visar att sommarjobben har brottsförebyggande inverkan. Sommarjobb är viktigt för alla unga, men bör ses som särskilt viktigt för ungdomar som lever i bostadsområden med högre arbetslöshet, sämre skolresultat och högre kriminaliteten i samhället i övrigt.

Regeringen har under de senaste åren genomfört statliga satsningar på sommarjobb. Satsningarna har varit bra, men mer behöver göras för att fler unga ska få jobb. För det är många fler unga som söker än som fårsommarjobb. Därför behövs det en sommarjobbssatsning från staten och kommuner för att utöka antaljobb. Med ett årligt statligt stöd och kommunernas egna anslag skapas en god grund för att både underlätta för ungas framtida etablering på arbetsmarknaden och minska risken för att unga hamnar i kriminalitet.

Socialdemokraterna i Stockholm yrkar att

1. Socialdemokraternas mål är att stärka löntagarnas ställning på arbetsmarknaden
2. Socialdemokraterna initierar ett samtal med LO-förbunden hur en arbetstidsförkortning skulle kunna genomföras så att värdet av arbetet fördelas mer jämlikt
3. Socialdemokraterna har en målsättning om en generell sänkning av normalarbetstiden till 35 timmars arbetsvecka
4. Socialdemokraterna verkar för att arbetsmarknadspolitiken ska ses som en statlig angelägenhet, som varken ska privatiseras enligt LOV eller nedrustas och Arbetsförmedlingens ska ha en lokal närvaro i hela landet
5. Socialdemokraterna verkar för att vårdbiträdesutbildningarna i arbetsmarknadsutbildningen återinförs
6. Socialdemokraterna verkar för att subventionerade anställningar alltid ska ha kollektivavtalsenliga villkor för att inte tränga undan ordinarie anställningar och bidra till villkorsdumpning
7. Socialdemokraterna verkar för att personer som anställs tidsbegränsat utan rätt utbildning ska ges möjlighet att utbilda sig eller validera sin kompetens och anställas tillsvidare
8. Socialdemokraterna arbetar fram en strategi med reformer och åtgärdsförslag för arbetstagares rätt till kompetensutveckling, genom systemlösningar för yrkesverksammas livslånga lärande
9. Socialdemokraterna verkar för att det svenska utbildningssystemet anpassas för att i högre grad rikta sig till redan yrkesverksamma
10. Socialdemokraterna ska verka för att en utredning ska göras om hur fler kan ges möjlighet att kompetensutveckla sig. Utredningen bör även undersöka om en ersättning i nivå med inkomstbortfallsprincipen i arbetslöshetsförsäkringen ska ges till de som utbildar sig till bristyrken.
11. Socialdemokraterna verkar för en ändring i lagstiftning så att arbetstagare ha rätt att vara tjänstlediga för att testa **ett** annat arbete

12. Socialdemokraterna arbetar för att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet med bland annat genom högre sanktionsavgifter
13. Socialdemokraterna ska arbeta för att Arbetsmiljöverket prioriterar arbetsmiljöarbetet. Myndigheten ska tillföras de ekonomiska och personella resurser som krävs för en höjd ambitionsnivå, förbättrad tillsynskapacitet och arbetsmiljöinspektioner på arbetsplatser
14. Socialdemokraterna initierar så att ändring görs i Arbetstidslagen till den skrivning som fanns innan ändringen 2011
15. Socialdemokraterna ska verka för att det inrättas ett nytt Arbetslivsinstitut för forskning om arbetslivsrelaterade frågor
16. Socialdemokraterna verkar för att lagen om husligt arbete avskaffas
17. Socialdemokraterna verkar för att förslagen i den statliga utredningen Översyn av yrket personlig assistent (SOU 2020:01) genomförs
18. Socialdemokraterna ska verka för att staten inrättar ett forskningsråd för arbetslivsforskning och för att resurser tillförs för arbetslivsforskning vid universitet och högskolor
19. Socialdemokraterna ska verka för att Lagen om anställningsskydd skärps i syfte att stoppa möjligheten för hyvling av anställningsgrad
20. Socialdemokraterna ska verka för att avskaffa undantagen från turordningen vid uppsägning på grund av arbetsbrist
21. Socialdemokraterna ska verka för tillsvidareanställning på heltid ska vara norm på hela arbetsmarknaden
22. Socialdemokraterna ska verka för att problemen med allmän visstid löses. Det ska finnas objektiva skäl för tidsbegränsade anställningar
23. Socialdemokraterna driver frågan om att en person som arbetar minst 40 timmar per vecka åt samma uppdragsgivare, över en period av sex månader, ska ha rätt till heltidsanställning
24. Socialdemokraterna driver frågan att egenföretagare måste uppvisa minst två uppdragsgivare för att tilldelas F-skattsedel
25. Socialdemokraterna verkar för att stärka arbetares rättigheter under tvist med sin arbetsgivare
26. Socialdemokraterna ska verka för en lagstiftning som möjliggör att arbetsgivare som inte har sett till att arbetstagare har korrekt arbetstillstånd kan bötfällas
27. Böterna som arbetsgivare ska betala för varje person som arbetar utan arbetstillstånd på ett företag ska vara höga
28. Anställningserbjudandet vid anställandet av migrerad arbetskraft från utanför EU ska vara bindande miniminivå, fusk ska stävjas och arbetsgivaren ska bestraffas, inte arbetstagaren
29. Socialdemokraterna ska verka för att Ekobrottsmyndigheten ska ges utökade resurser för att kunna arbeta mot arbetslivskriminalitet
30. Socialdemokraterna arbetar för att en arbetsmarknadsprövning införs och att direktiven för Arbetsförmedlingen ändras i så att arbetslösa personer i Sverige anvisas i första hand till de lediga arbetsplatser som uppstår säsongsmässigt och långsiktigt innan tillstånd ges för arbetskraftsinvandring från länder utanför EU
31. Socialdemokraterna ska verka för att lagstadgat certifieringskrav för jämställda löner införs
32. Socialdemokraterna ska verka för skärpt tillsyn över arbetsgivares efterlevnad av principen om lika lön för lika arbete oavsett kön
33. Medlingsinstitutet ges ett jämlikhetsmål att verka för och som överordnas målet att hålla industrimärket
34. Staten och kommunerna ska årligen avsätta medel för att unga ska ges möjlighet att sommarjobba. Socialdemokraterna går till val på att verka för att alla unga ska få sommarjobb i samverkan med näringslivet och civilsamhället i de kommuner man kommer få vara med och styra i